

Presentatie

Examineren in de beroepspraktijk met de Proeve van bekwaamheid: borging

Datum

Auteur

Training & Advies

**Examineren in de
beroepspraktijk:
Borging van proeves**

**Op welke vragen wil je
vandaag een antwoord?**

Kader

ONDERWIJSINSPECTIE: KWALITEITSGEBIED BORGING EN AFSLUITING (BA)

BA1. Borging diplomering

De examencommissie borgt deugdelijke diplomering

BA2 Afsluiting

De opleiding onderbouwt dat de student voldaan heeft aan de voorwaarden voor het diploma, een certificaat of een instellingsverklaring.

De examinering is **valide en betrouwbaar** en zorgt ervoor dat de student voldoet aan de voorwaarden tot diplomering of certificering. **De afnamecondities en de beoordelingen zijn voor studenten gelijkwaardig.** De opleiding betreft de beroepspraktijk bij de examinering. De opleiding **beoordeelt** de bewijzen ten behoeve van de examinering **onafhankelijk en deskundig**. Deze bewijzen laten in samenhang een passende balans zien tussen vereiste kennis, houding en vaardigheden, waarbij onderdelen van de examinering in de reële beroepspraktijk plaatsvinden. Op basis van de bewijzen stelt de opleiding vast of een student de kwalificatie-eisen in voldoende mate beheerst.

De puzzelstukjes van examineren in de beroepspraktijk

Visie, risico's in kaart, keuzes

Gelijkwaardigheid van praktijkexamen op de verschillende examenplekken

Kwaliteit van de beoordelaars en de beoordeling

Zicht en grip op de afname en beoordeling (zeker bij langlopende praktijkexamens)

Visie, risico's en keuzes

Vragen die naar voren komen?

- **Onderwijsvisie vs examenvisie**
- **Welke risico's zijn er bij de praktijkexamens die jullie in de praktijk willen afnemen en beoordelen?**
- **Hoe gaan jullie bv om met de diversiteit van bedrijven? De verschillende praktijkexamens hebben een vergelijkbare moeilijkheidsgraad?**
- **Hoe zorgen jullie voor deskundige beoordelaars?**

Uitgangspunt

BPV is niet gelijk aan examineren in de beroepspraktijk

Beoordelen *van* de BPV

- Diploma-eis
- Verplicht vanuit de WEB
(Wet Educatie en Beroepsonderwijs, 1996)
- Praktijkovereenkomst
- Erkend leerbedrijf:
- Opleidingsmogelijkheden
- Veilige werkplek en aansluiten opleiding
- Begeleiding binnen leerbedrijf

Examineren/beoordelen *in* de BP (beroepspraktijk)

- Keuze van school welke onderdelen van het examen in de BP worden uitgevoerd
- Voldoen aan examenstandaarden
- Rol voor examencommissie
- Kwalificerende beoordeling
- Deskundige praktijkbeoordelaar
- Deskundige schoolbeoordelaar

Kwaliteitsborging

- De school bepaalt zelf vooraf wat ze wel of niet wil examineren in de beroepspraktijk en spreidt de risico's.
- De school bekijkt per opleiding welke onderdelen geschikt zijn om in de beroepspraktijk uit te voeren en waar andere keuzes voor gemaakt moeten worden.
- De school zal vooraf moeten beoordelen of de afnamecondities bij de bedrijven gelijk van aard zijn.

Hoeveel examineren in de beroepspraktijk

Alles examineren in de beroepspraktijk is een groot risico.

Een groot deel van het diplomabesluit hangt af van één plek, één examenvorm, dezelfde beoordelaar(s)

Advies:

- Zorg voor meerdere examenmomenten en –plekken
- Zorg voor meerdere (deskundige) beoordelaars
- Zorg voor meerdere examenvormen (examenmix)

Methodisch examineren en beoordelen

VROEG

de voorbereiding op de examinering

1. **V**erificatie
2. **R**egelgeving
3. **O**verleg
4. **E**nduidigheid
5. **G**ebruiksklaar

WACKER

de uitvoering

1. **W**aarnemen
 2. **A**antekeningen maken
 3. **C**lassificeren
 4. **K**walificeren
 5. **E**valueren
1. **R**apporteren

VROEG

Verificatie: raadplegen van examenplan en vaststellen om welk examenonderdeel het gaat. Bekijken beschikbare examendocumenten.

Regelgeving: op de hoogte stellen van regels m.b.t. examinering (van de eigen school)

Overleg: overleg met opleidingsteam en andere betrokkenen t.a.v. uitvoering, taak, afnamecondities en samenwerking

Eenduidigheid: eenduidige interpretaties van de beoordelingsformulieren

Gebruiksklaar: Gebruiksklaar maken van de ruimte, middelen, instrumenten, documenten en plannen van de voorgeschreven examens

- Denk ook aan het tijdig reserveren van de virtuele machines!

Overleg: het examineringsproces met elkaar goed in vullen

Opleidingsteam

- stelt vast welke werkprocessen in de praktijk geëxamineerd worden
- maakt afspraken om tot vergelijkbare afnamecondities te komen
- zorg voor een standaardinstructie voor alle betrokkenen
- maakt afspraken om tot vergelijkbare beoordeling te komen

✓ Indien nodig kan in overleg met examencommissie besloten worden om aanvullende beoordelingsmethoden in te zetten, zoals een presentatie of criteriumgericht interview/examengesprek.

Ook aanvullende maatregelen van de examencommissie zijn mogelijk zoals steekproeven (bezoeken tijdens de PvB)

Vergelijkbare afnamecondities

Welk eisen stel je aan leerbedrijven waar je wilt examineren?

Denk aan de afnamecondities en formuleer aandachtspunten voor het bepalen van de geschiktheid als examenplek.

Aandachtspunten:

Randvoorwaarden (plek, hulpmiddelen, beoordelaar

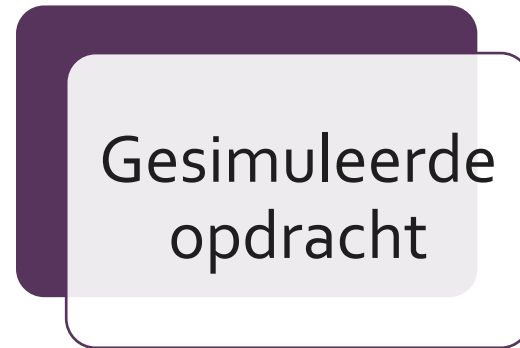
Representatieve beroepssituaties

Taken sluiten aan bij het niveau van de kerntaak

Wat doe je als niet alles mogelijk is?

Mogelijke oplossingen

Bij het bedrijf

Andere examenvormen

- Examenportfolio met bewijzen van werkprocessen die niet kunnen vanuit formatieve opdrachten,
- (contextloos) Examenproject

Examenafspraken

Van referentieopdrachten naar concrete opdrachten per examenplek

- Bij de concrete invulling van de examenopdrachten gebruikt u de opgestelde referentieopdrachten
- De concrete invulling van deze examenopdrachten heeft een gelijkwaardige complexiteit en omvang als de referentieopdrachten.

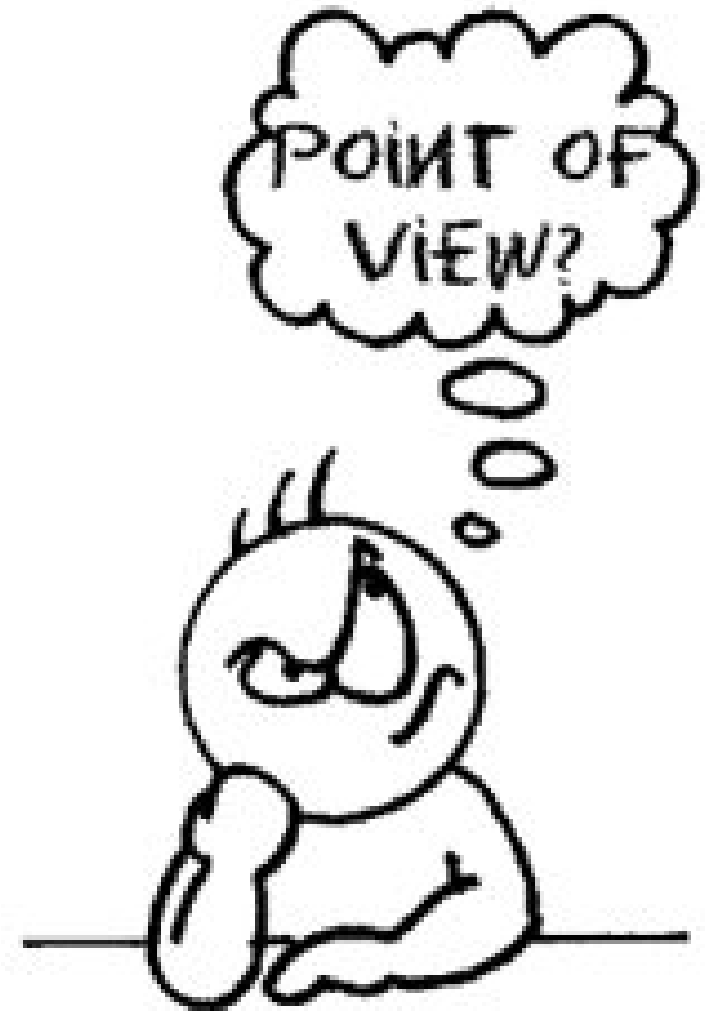
De kwaliteit van de beoordeling

Stelling:

A. De beoordelingsinstrumenten hebben de meeste invloed op de kwaliteit van de beoordeling

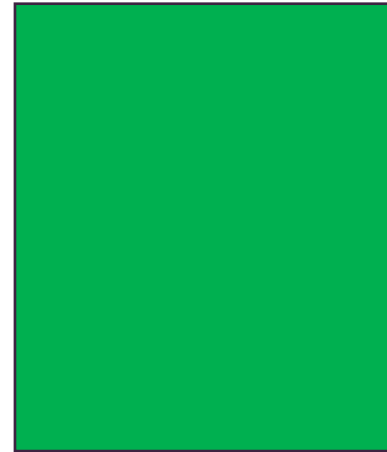
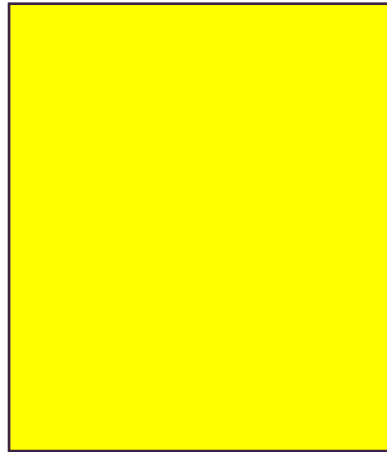
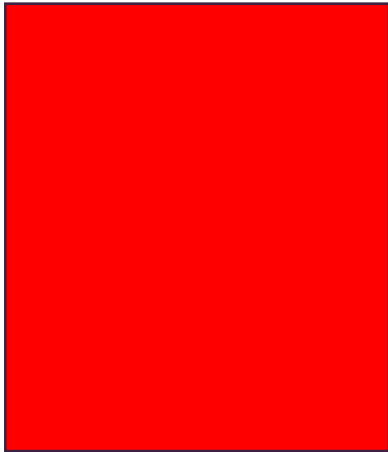
B. De beoordelaar heeft de meeste invloed op de kwaliteit van de beoordeling

Maak een keuze: A of B?

Deskundigheid van de praktijkbeoordelaars

Ben je tevreden over hoe jullie team nu de deskundigheid van de praktijkbeoordelaars borgt?

Borging kwaliteit praktijkbeoordelaars

Aantonen/vergroten deskundigheid

- Deskundigheidsverklaring
- Op de werkplek van de praktijkbeoordelaar een eenduidige toelichting geven
- Informatiebijeenkomst op school
- Trainen van praktijkbeoordelaars
- Kallibreersessie
- Online leeromgeving voor praktijkbeoordelaars:

www.praktijkbeoordelaar.nl

Eenduidigheid (VROEG)

Beoordelen van de examenopdracht

Vorbereiden:

Examenmatrijs en beoordelingsformulier. *Bespreek met elkaar of jullie hetzelfde verstaan onder de inhoud van het beoordelingsformulier*

Hoe kom je tot een duidelijk en volledig ingevuld beoordelingsformulier?

Tip:

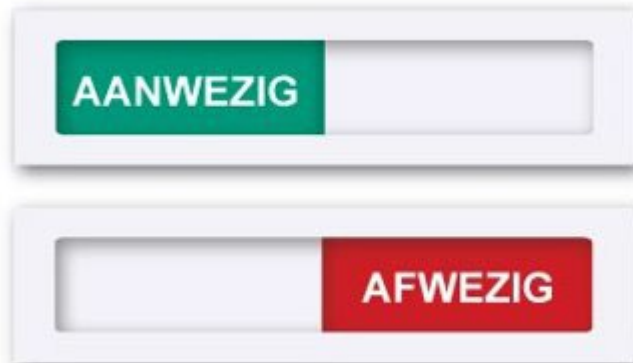
Het aanscherpen van de beoordelingscriteria in een zgn. onderlegger

Kwaliteitsborging

- Scheiden van begeleiden en examineren
- Gebruik de VROEG-WACKER methode
- Duidelijke afspraken over proces en inhoud
- Duidelijke instructie/training voor praktijkbeoordelaars
- Hou zicht op het verloop van de Proeve
- Altijd een onderbouwing van de beoordeling (of bv observatieformulier voor praktijkbeoordelaaro
- Aanscherpen van de beoordelingscriteria d.m.v. 'onderleggers'.
- Meerdere beoordelaars
- Wees bewust van de eigen subjectiviteit

Zicht op het verloop van de Proeve van bekwaamheid?

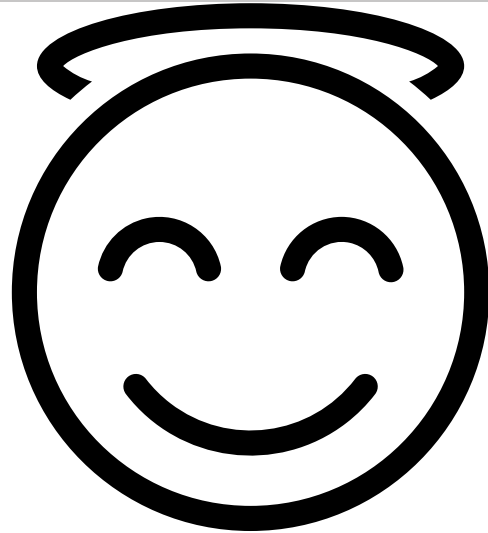
Hoe hou je 'de vinger aan de pols'?

- Bezoek van de schoolbeoordelaar tijdens de Proeve
- Schoolbeoordelaar beoordeelt alle beoordelingscriteria samen met de praktijkbeoordelaar
- Er vind een steekproef plaats vanuit de examencommissie bij een % van de leerbedrijven tijdens de Proeve.
- ?????

Dilemma's bij beoordelingen praktijkbeoordelaars

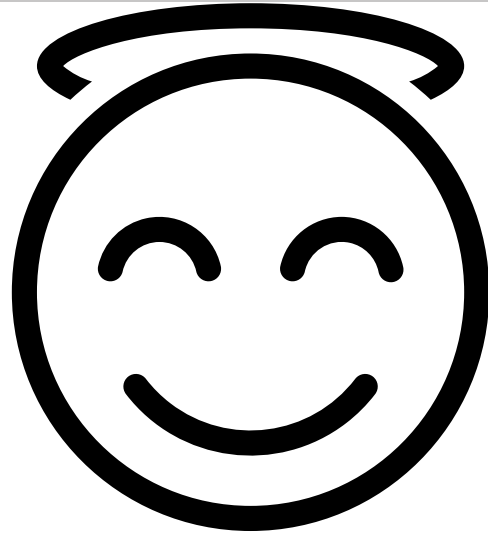
Dilemma's

DILEMMA'S

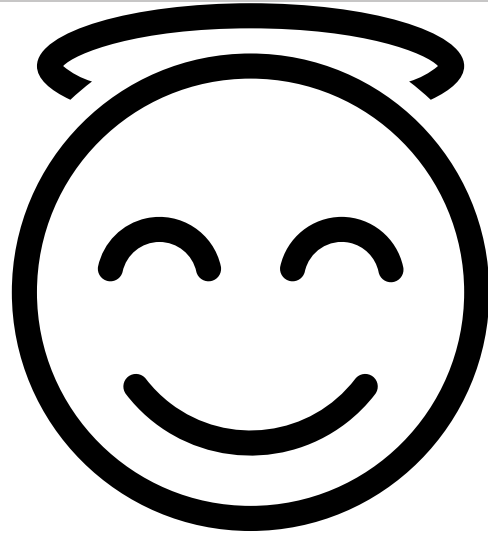
**Uw uitmuntende student wordt
bij meerdere werkprocessen negatief beoordeeld
op het vaak te laat komen?**

DILEMMA'S

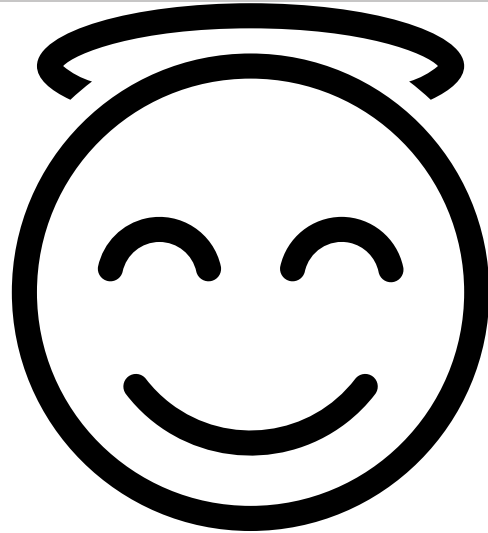
Uw “matige” student haalt voor alle werkprocessen een 9 of een 10. De onderbouwing van de beoordeling is voldoende weergegeven.

DILEMMA'S

U heeft het vermoeden dat de praktijkbeoordelaar niet objectief beoordeelt. Hij geeft diverse keren aan dat het zo'n leuke stagiaire is.

DILEMMA'S

**U heeft bij uw eerste bezoek schriftelijk examenafspraken gemaakt.
Bij het afrondende gesprek blijkt dat die niet allemaal zijn toegepast.
Wat doet u?**

Invloeden op beoordeling

- De eerste indruk; de neiging om snel de ander door te willen hebben. De houding van de kandidaat tegenover de beoordelaar is van invloed op het oordeel.
 - Halo-effect; één positieve eigenschap van kandidaat overheerst andere. Bij iemand met een sympathieke uitstraling zal ook wel intelligent zijn.
 - Horn-effect; één negatieve eigenschap overheerst alle andere eigenschappen
 - Signifisch-effect; beoordelaars vinden verschillende punten belangrijk, het ene onderdeel weegt zwaarder dan het andere onderdeel
-
- Gewicht van negatieve informatie
 - Contaminatie
 - De centrale tendentiefout
 - Sequentie effect
 - Normverschuiving

Welke van deze beoordelaarseffecten herken je bij praktijkbeoordelaars?
Hoe zou je deze effecten kunnen verminderen?

Afronden

Vragen, opmerkingen?????

Je hebt een e-mail met een uitnodiging ontvangen voor de evaluatie van deze training. Het helpt ons heel erg als je deze wilt invullen.